

2024-12-12
KN2023/01475
KN2024/02500

Klimat- och näringslivsdepartementet

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag till Statens energimyndighet att analysera förutsättningarna för ett tidigare avslut av elcertifikatsystemet

Regeringen ger Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, utreda vilka för- och nackdelar som finns med att avsluta elcertifikatsystemet före 2035. I uppdraget ingår att Energimyndigheten ska analysera när och hur ett tidigarelagt avslut av systemet kan ske. Analysen ska innehålla en redovisning av för- och nackdelar och en konsekvensanalys för varje alternativ som myndigheten har bedömt vara möjligt, inklusive en analys av de juridiska förutsättningarna för vart och ett av dessa alternativ.

Underlaget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 31 oktober 2025.

Skälen för regeringens beslut

Elcertifikatsystemet infördes i Sverige 2003 och sedan 2012 är elcertifikatmarknaden gemensam med Norge. Elcertifikatsystemet analyseras av Sverige och Norge vid regelbundna kontrollstationer. Vid kontrollstationerna diskuteras och utvärderas systemets funktion och behovet av författningsändringar. Systemet har som syfte att främja utbyggnaden av förnybar elproduktion på ett kostnadseffektivt sätt genom att vara ett marknadsbaserat stödssystem med tydliga och förutsägbara processer för marknadsaktörerna. Målet till 2030 uppnåddes i förtid, redan 2021. Riksdagen beslutade därför att systemet skulle avslutas 2035 och införde ett stoppdatum för nya anläggningar. Eftersom målet med systemet är uppnått och flera aktörer inom systemet upprepade gånger har uttryckt önskemål om att avsluta systemet i förtid, senast i samband med kontrollstation 2023, bedömer regeringen att det finns skäl att utreda

förutsättningarna för en förkortning av systemets livslängd. Detta inte minst för att minska den administrativa bördan för aktörerna. Ett tidigare avslut bedöms även kunna minska kostnaderna både för myndigheterna och för de företag som är aktiva i systemet, och därmed i slutändan även för elanvändare som betalar för elcertifikat (kvotpliktiga). Det finns dock fortfarande många aktörer som har intäkter från elcertifikat, och av det skälet, jämte att värna långsiktigheten i systemet, bör alla eventuella åtgärder utredas noga innan de vidtas.

I samband med rapporten för kontrollstation 2023 föreslog Energimyndigheten att Norges vassdrags- och energidirektorat (NVE) och Energimyndigheten ska utreda om, hur och när systemet kan kortas ner, och att relevanta frågor ska utredas i respektive land.

Närmare om uppdraget

Energimyndigheten ska utreda om och hur elcertifikatsystemet kan avslutas i förtid. Myndigheten ska också redovisa olika alternativ och redogöra för deras respektive för- och nackdelar, såväl kvantitativa som kvalitativa. I redovisningen ska det finnas en analys av de juridiska förutsättningarna för ett eventuellt avslut av systemet i förtid. Redovisningen ska också innehålla en konsekvensanalys för aktörerna inom elcertifikatsystemet och en samhällsekonomisk analys av de olika alternativen. Av redovisningen ska även konsekvenser för övriga aktörer på elmarknaden framgå.

Vid analysen av de juridiska förutsättningarna för de olika alternativen ska Energimyndigheten beakta EU:s statsstödsregler och avtalen mellan Sverige och aktörerna. Konsekvenserna för parterna i redan ingångna avtal om elcertifikat ska också kvantifieras och bedömas. I uppdraget ingår också att analysera vilka befintliga regelverk och avtal som behöver justeras. Energimyndigheten ska i relevanta delar föra en dialog med NVE.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Johan Malinen

Kopia till

Försvarsdepartementet/MF EMF

Finansdepartementet/BA, Ko, SFÖ och SKA

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SMF

Energimarknadsinspektionen

Skatteverket